

8. CIVINET FORUM

NA PUTU PREMA
KLIMATSKI
NEUTRALNIM
GRADOVIMA

SARAJEVO
12. - 13. 10. 2023.

Grad Zagreb u misiji Europske unije za
100 klimatski neutralnih i pametnih
gradova do 2030.

Matija Vuger, dipl.ing.prom.

Grad Zagreb

Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost
i strategijsko planiranje
13.10.2023.

KANTON SARAJEVO
КАНТОН САРАЈЕВО
SARAJEVO CANTON

Grad Sarajevo

GRAD
ZAGREB

Financijska podrška

ZAŠTO GRAD ZAGREB U MISIJI

- **2008.** – Zagreb se pridružuje sporazumu gradonačelnika - Covenant of Mayors
- **2010.** – Izrađen Akcijski plan energetske održivosti (SEAP)
- **2013. – 2017.** – Projekt „ZagEE – Zagreb Energy Efficient City“-obnova javnih zgrada i javne rasvjete
- **2019.** – Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama
- **2019. – 2021.** – Program Energetske obnove javnih zgrada
- do 2022. realizirano više od 77 projekata ukupne vrijednosti 56 mil. € a financirano iz različitih izvora i programa EU-a
- Smanjena potrošnja za grijanje za 20.920,88 MWh / god
- Potrošnja CO₂ za 6.169,58 t / god

ZAŠTO GRAD ZAGREB U MISIJI

- Grad Zagreb se prijavio na EU Misiju prvenstveno jer takav mehanizam vidio kao svojevrsni „nadprojekt“, okvir (*framework*) koji, s obzirom da se direktno provodi od strane Europske komisije, može i treba pogurati dekarbonizacijsku politiku kroz razne instrumente na lokalnoj razini.
- Koliko god se zapravo cilj misije činio nemoguć (dostići klimatsku neutralnost do **2030!!!**), toliko je zapravo put i smjer ključan... Jer ako smo se snažno opredijelili za ovo, onda to treba biti „once in a generation“ aktivnost koja će prožeti sve aktivnosti Grada Zagreba i biti značajan zamašnjak svim aspektima razvoja Grada – od socijalnog, gospodarskog, demografskog, okolišnog, itd.

IZAZOVI U GRADU

- *Veliki grad*

veliki izazovi

- *Veliki projekti*

nužna koordinacija svih dionika

UGOVOR

- Grad Zagreb, s obzirom na svoju veličinu i kompleksnost postojećih elektroenergetskih i ostalih sustava je u fazi preliminarne pripreme za izradu cjelokupnog seta CCC (Climate City Contract) dokumenata.
- Očekujemo da ćemo prijaviti CCC sa svim priložima ili u proljeće 2024. ili (realnije) u jesen 2024. godine.
- Trenutno intenzivno radimo na dubinskim analizama i scenarijima dostizanja klimatske neutralnosti s obzirom da iz prethodnog razdoblja imamo razrađen cjelokupni energetska model Grada Zagreba u programskom alatu LEAP.

PODRŠKA U PROVEDBI

- U sklopu same EU Misije djeluje projekt Net Zero Cities koji pruža pomoć gradovima prvenstveno kroz otvaranje godišnjih pilot poziva gdje se predviđa testiranje raznih rješenja kroz 1-3 godine kako bi se iste onda relativno brzo mogle *scale-up*-ati na veću razinu kako bi aktivnosti doprinijeli cilju dostizanja klimatske neutralnosti.
- Misija na žalost nema dedikirana financijska sredstva za sufinanciranje same provedbe (kapitalnih) projekata i zapravo se sve bazira na *online* alatima i bazi razmjene znanja između gradova i partnerskih organizacija unutar Net Zero Cities projekta.

MJERE & PROJEKTI (I)

Planirana provedba mjera i projekata

Dubinska rekonstrukcija postojećeg fonda zgrada

Grad Zagreb već provodi program dubinske rekonstrukcije javnih zgrada te ga podupire za stambene i privatne zgrade. Ovaj bi se proces mogao još više povećati uz dostatna sredstva i sustavne mjere tehničke podrške.

Obnova i proširenje mreže daljinskog grijanja

Gradska mreža daljinskog grijanja pokriva otprilike jednu trećinu njegove potrebe za toplinom i prošla je opsežnu obnovu. Ovaj proces treba nastaviti usporedo sa širenjem mreže. Toplina se uglavnom isporučuje preko kogeneracijskih postrojenja na plin.

Postpotresni oporavak povijesne jezgre grada

Zagreb je 2020. godine pogodio niz razornih potresa koji su prouzročili značajne štete, posebice u gradskoj povijesnoj jezgri. Grad je pokrenuo integrirani proces obnove usredotočen na bolju shemu izgradnje kako bi se usredotočio ne samo na fizičku rekonstrukciju, već i na energetske učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije i zelene infrastrukture.

MJERE & PROJEKTI (II)

Nastavak i širenje odvojenog prikupljanja komunalnog otpada te povećanje napora za smanjenje i recikliranje otpada diljem Grada.

Pokretanje gradskog programa za solarizaciju krovova gradova. Grad je pokrenuo program postavljanja solarnih fotonaponskih modula na javne objekte, koji se može i hoće proširiti i na stambene i privatne objekte.

Istraživanje i iskorištavanje geotermalnog potencijala gradova. Grad trenutno koristi mali dio svog geotermalnog potencijala za opskrbu toplinom malog područja. Taj se potencijal može iskoristiti u kombinaciji s proizvodnjom električne energije i grijanjem prostora putem toplinske mreže.

Promicanje održivog grijanja i hlađenja. Grad već promiče korištenje održivih rješenja za grijanje i hlađenje, kako u slučaju individualnih tako i sustava daljinskog grijanja. Ovaj proces treba ubrzati jer je građevinski sektor dominantan izvor emisije stakleničkih plinova.

MJERE & PROJEKTI (III)

Elektrifikacija raznih komunalnih vozila koja prometuju u gradu, uključujući električne automobile i bicikle za zaposlenike Grada i gradskih tvrtki, unapređenje sustava javnog prijevoza putnika:

- ZET 82 mil putnika | 29 mil km (2019)
- obnovu flote vozila autobusa koja je zastarjela prosjek 12 godina
- uglavnom euro III i IV kategorije, 76 na prirodni plin
- kao i prateće infrastrukture.

Proširenje postojeće gradske infrastrukture za punjenje javnih i privatnih električnih vozila.

- URBAN E projekt: 56 punionica, strategija razvoja e-mobilnosti

MJERE & PROJEKTI (IV)

Proširenje postojeće pješačke i biciklističke infrastrukture.

Grad Zagreb kontinuirano širi svoje pješačke i biciklističke staze i biciklističku infrastrukturu uključujući i mogućnosti dijeljenja bicikala.

Na putu prema klimatski neutralnim gradovima...

Ugovori o klimatskim gradovima bit će sukreirani s lokalnim dionicima i građanima, uz pomoć **Platforme misije (Mission Platform)**

Misija gradova (The Cities Mission) uključit će lokalne vlasti, građane, tvrtke, investitore, kao i regionalne i nacionalne vlasti

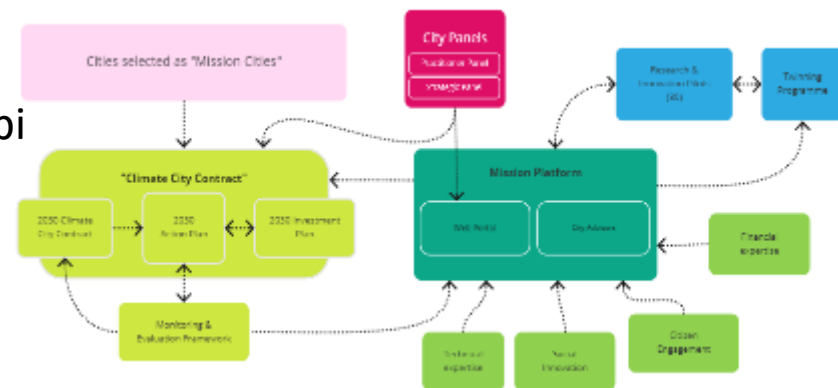
Isporučiti 100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030;

Osigurati da ti gradovi djeluju kao središta eksperimentiranja i inovacija kako bi omogućili svim europskim gradovima da slijede njihov primjer do 2050;

Kao što je predviđeno u njezinom planu provedbe, **misija gradova** ima međusektorski pristup usmjeren na potražnju, stvarajući sinergije između postojećih inicijativa i temeljeći svoje aktivnosti na stvarnim potrebama gradova.

Grafički prikaz „Mission Platform“

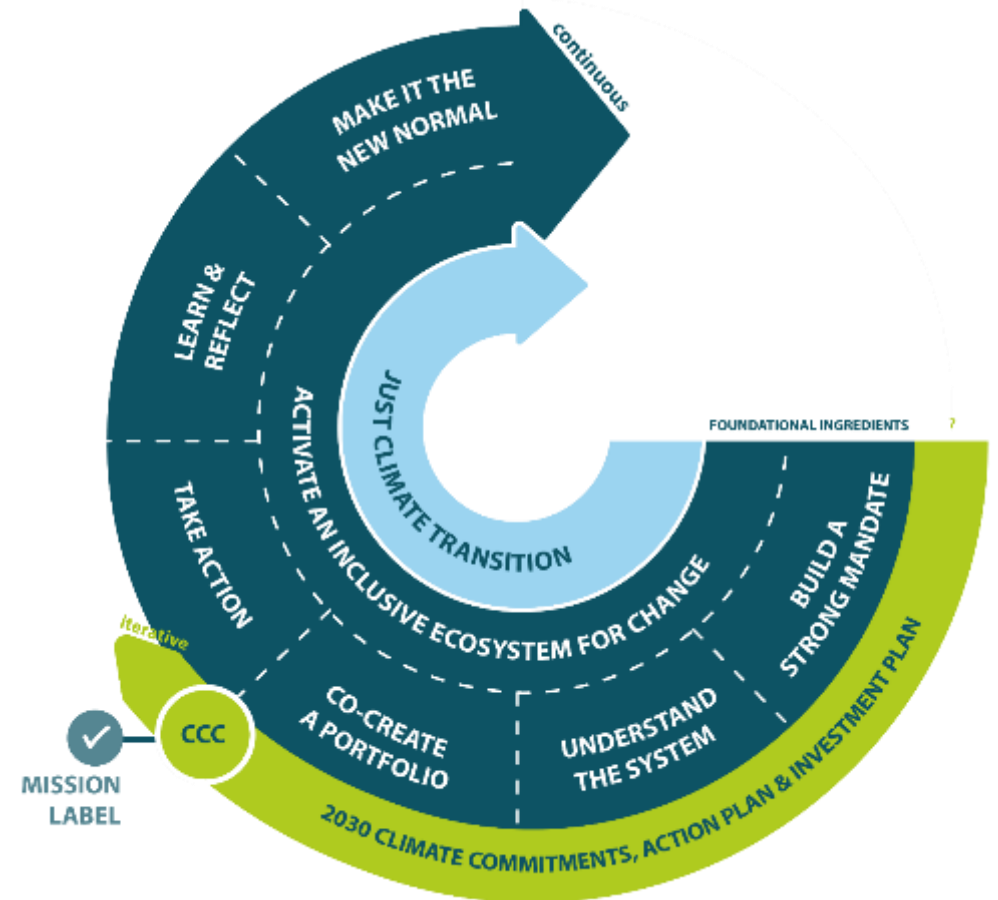
Mapa klimatske tranzicije...

Samo sveobuhvatnim sinergijskim i sustavnim pristupom možemo ubrzati proces dekarbonizacije!

Učenje je ključno za ubrzavanje napretka i učinka.

(Su)kreiranje i testiranje radi usavršavanja strategija i planova jedini je način da se otkrije put naprijed.

Postizanje klimatske neutralnosti zahtijevat će brze pobjede i eksperimentiranje kako bi se poboljšale i razvile strategije prema potrebnoj potpunoj dekarbonizaciji.

Hvala na pažnji!

